

HET NEGERDORP

door Omer VILAIN

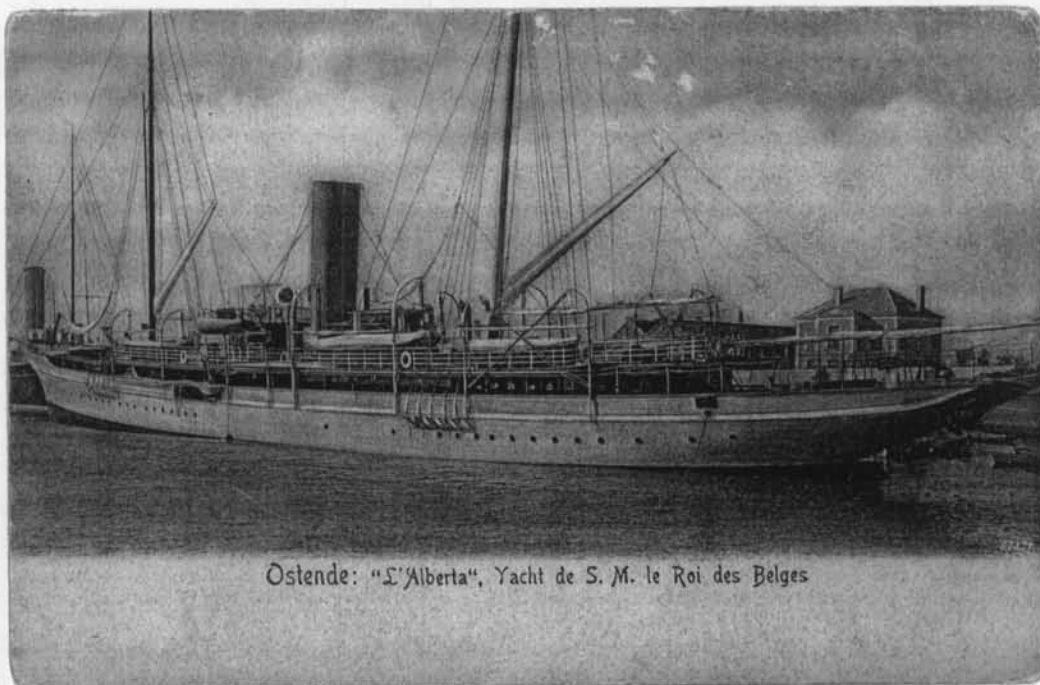
Met veel belangstelling hebben wij het heemkundig werkje van Rudolf WEISE over "De Schorre van Lissemoris en de Oude Vuurtorenwijk" gelezen (zie aankondiging in tijdschrift "De Plate", november 2004, blz. 252)

Het is een vlot geschreven werkje en ook goed gedocumenteerd. Toch zou ik graag een aanvulling willen doen bij de paragraaf "Het Negerdorp" (pag. 8).

De auteur schrijft: "Voor deze lapnaam, waarvan de juiste oorsprong ons onbekend is, wordt menige uitleg gegeven. De enen zeggen dat het was omdat er op de wijk kolenlossers en stokers woonden die er soms zo zwart bijliepen als negers. Anderen zeggen....".

Welnu, ik kan met zekerheid vertellen dat mijn grootouders langs Moeders kant, namelijk Cornelis ROBAEYS-ASPESLAGH met hun kroostrijk gezien van acht kinderen, aan de rand van de Vuurtorenwijk woonden. Hij was sasknecht en woonde in het Sashuis dat nabij de werkhuizen van het Zeewezen stond.

Daar lag geregeld het jacht, "de Alberta", van Koning Leopold II en dichtbij die plaats kwamen geregeld de eerste maalboten die naar Engeland vaarden aanleggen om gereinigd te worden. Die schepen hadden allemaal stoomturbines en er moesten veel kolen gestookt worden. De vele rook veroorzaakte heel wat roet. De schouwvegers, die bijna allemaal in kleine huisjes op de Vuurtorenwijk woonden, hadden in die tijd geen mogelijkheid zich behoorlijk te wassen. Ze trokken 's avonds ongewassen en "cavezwart" naar huis. Ook hun ogen waren in de randen met stof van roet bekleefd zodat ze er uitzagen als schrikwekkende negers.

Ostende: "L'Alberta", Yacht de S. M. le Roi des Belges

Het jacht van Koning Leopold II dat steeds nabij het Sashuis gemeerd lag. Men ziet ook de witte muur van de werkhuizen van het Zeewezen. De haven is reeds verbreed geworden tussen 1900 en 1905 en de inwoners van de oude Vuurtorenwijk moesten langs het Sas en de de Smet de Nayerlaan gaan om naar "Stad" te komen, wat hun nog meer afzonderde van de Stad.

De kinderen van Cornelis ROBBAEYS liepen allemaal school bij de Zusters op het Hazegras en dit ongeveer tussen 1875 en 1890. Het Sashuis lag immers dicht bij het Hazegras, want het maritiem station was nog niet gebouwd. Er liep een brug die ongeveer aan de Oesterbankstraat uitkwam.

Soms gingen er mensen van "Stad" naar de Bredense duinen of op bedevaart naar het Bredense Kapelletje en dan was er kans dat ze die schouwvegers op hun weg tegenkwamen. Het waren ruwe mannen die vuile slavenarbeid moesten doen in zeer onhygiënische omstandigheden. Door hun uiterlijk kregen ze, vooral als de deemstering viel, het uitzicht van negers. Vandaar dat hun woonwijk de bijnaam van "Negerdorp" kreeg.

Mijn Moeder vertelde mij dat ze met haar klas en een Zuster van de Hazegrasschool soms een namiddag naar de zee nabij de Vuurtoren gingen. De Zuster, die enkel Frans sprak, kondigde aan: "Cet après-midi nous allons au Congo". De reden dat ze niet naar het Oostendse strand gingen was dat dit een te zedeloos gedoe was! Dus liever naar het Bredene-strand langs "Het Naigerdorp", zoals Rudolf WEISE schrijft naar het Oostendse dialect.

ENKELE WEETJES

- Tot 10 april loopt er in ons museum een tentoonstelling "Storm op de Zeedijk". Foto's van de Oostendse fotograaf Jean-Jacques SOENEN.
- Er is ook een album met foto's van de tentoonstelling te koop. Prijs € 19.
- De foto's van de viering 50 jaar Plate zijn te zien in een album aan de balie van het museum. Wie wil kan er ter plaatse bestellen. Prijs per foto: € 0,50.
- Onze vereniging beschikt sinds kort zelf over een eigen webstek: www.deplate.be
- Het e-mail adres van de vereniging is: plate.oostende@telenet.be